

НОВІ ТРАДИЦІЇ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ ПРЕЗИДЕНТІВ США: ФОРМУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ОФІЦІЙНИХ ТВІТЕР-АКАУНТІВ

Д. А. Трюхан

Запорізький національний університет

dmitrytriukhan@gmail.com

ORCID <https://orcid.org/0000-0001-5902-6692>

Ключові слова: цифровий перехід, цифрова інфраструктура, Б.Обама, Д.Трампа, соціальні мережі, Твітер, твітер-акаунт, @POTUS.

У статті досліджується процес виникнення та подальшої інституалізації практики використання президентами США офіційних твітер-акаунтів. У рамках цих процесів аналізується явище «цифрового переходу» офіційних облікових записів між президентськими адміністраціями. Прослідковуються основні відмінності між цифровими переходами «Обама – Трамп» 2017-го та «Трамп – Байден» 2021-го рр. Розглядається проблема перетинання приватного й офіційного вимірів при використанні твітер-акаунтів Б. Обамою та Д. Трампом.

NEW TRADITIONS OF POLITICAL COMMUNICATION OF US PRESIDENTS: FORMATION AND FUNCTIONING OF OFFICIAL TWITTER ACCOUNTS

D. Triukhan

Zaporizhzhia National University

Key words: digital transition, digital infrastructure, B.Obama, D.Trump, social media, Twitter, @POTUS.

This article describes the beginning of the “digital transition” tradition in American political culture. Therefore, the formation of the technical transition procedure has been analyzed. It entails archiving the records of the previous presidential administration and filing of archives. This element is provided by the National Archives and Records Administration (NARA). The next element of the procedure is the technical transfer of the accounts of the next presidential administration. This process is provided by a private company Twitter. The report addresses the issue of public-private partnerships in the digital transition process.

The article explores the contrast between personal and official factors in their activities in the context of the emerging practice of United States presidents using official Twitter accounts. Uncertainties surrounding the question of the president-social networks result in inconsistent interpretations of the concept of presidential records. The article analyzes the problem of personal and official activities of B. Obama and D. Trump on Twitter based on legal and procedural precedents.

The article analyzes different approaches to using Twitter between B. Obama and D. Trump. The separation of private records of the 44th President of the United States of America through the creation of an official Twitter account @POTUS. The article analyzes the rejection of the digital transition tradition and the neglect to use the President’s official account. By contrast, D. Trump used his personal account as an official during his presidency.

In addition, the article examines statistics on the use of Twitter by these USA presidents. Analysis of the number and frequency of publications defined a manner of account management. The report covers the authorship of publications and access to the accounts of campaign workers and presidential administrations.

Постановка проблеми. Використання нових засобів політичної комунікації, а саме – соціальних мереж, формує нові традиції у політичній

культурі США. Зокрема, це стосується президентів Б. Обама та Д. Трампа, які першими почали активно використовувати соціальну мережу «Тві-

тер» у своїй офіційній діяльності. Це призвело до виникнення політичних та правових прецедентів, які безпосередньо пов'язані з виникненням традиції «цифрового переходу», який полягає у передачі офіційних облікових записів від однієї президентської адміністрації до наступної. З появою феномену «цифрового переходу» виникла потреба в архівуванні та подальшому зберіганні публікацій президентів у соціальних мережах у контексті збереження одного з виду сучасних джерел, які так чи інакше є цінними для дослідження різних аспектів історії внутрішньої та зовнішньої політики США, а також для дослідження такого явища як історична пам'ять.

Зародження нового формату культури політичної комунікації у форматі використання офіційних облікових сторінок президентів США у твітер надає історикам можливість побачити інтерактивність комунікації між представниками виконавчої влади США із американськими громадянами та представниками світової спільноти, простежити можливі маніпуляції та провокації, які використовуються у спілкуванні президентів США із громадськістю, звернути увагу на те, які образи та символи транслуються через ці канали комунікації, результатом чого стає деконструкція чи посилення вже існуючих міфологем колективної пам'яті.

Явище «цифрового переходу» є відносно новим, а тому й унікальним як для політичної системи США, так і у загальносвітовому вимірі. Відтак, враховуючи високий рівень розвитку політичної системи та цифрових комунікацій у Сполучених Штатах дослідження формування нових традицій політичної комунікації видається вкрай перспективним. Крім того, новий вид джерел дозволяє розкривати нові деталі сучасної історії США та проводити міждисциплінарні дослідження на стику історії, психології, політології та інших наук.

Аналіз досліджень та публікацій. Твітер-акаунти та інші формати сучасних соціальних медіа є відносно новим об'єктом дослідження. Тим не менш, використання месенджерів та соціальних мереж у політичному житті США вже привертало увагу дослідників. Так, юридичний аспект зберігання президентських матеріалів досліджує Габріель Еллореага, який прослідковує процес передачі офіційних акаунтів від Б. Обама до Д. Трампа у контексті дії нових поправок до «Акту про президентські записи» 1978-го року, що на думку автора дозволяє відносити публікації президентів США в мережі «Інтернет» до понят-

тя «президентські записи»¹. Дослідник звертає увагу і на контроверсійність, що виникає під час перетинання приватного та офіційного аспектів у діяльності президентів у соціальних мережах.

Також варто згадати й дослідження психологічного та лінгвістичного вимірів. Так, група дослідників у складі Пітера Вігнелла, Сабіни Тан, Кей О'Халлоран та Кевіна Чей зосереджує увагу на вивченні характеру користування Б. Обамою та Д. Трампом твітером під час їхніх президентських каденцій². Дослідники виділяють особливий стиль у веденні акаунтів, визначають характерні особливості та тематично-емоційні маркери у публікаціях зазначених президентів.

Звички використання твітеру 45-м президентом США Д. Трампом аналізує Браян Андерсон, який простежив стилістичні відмінності між публікаціями, що здійснював президент власноруч та тими, які робили співробітники президентської адміністрації періоду перших семи місяців каденції Д. Трампа³.

Як новий інструмент політичної комунікації розглядає соціальну мережу «Твітер» Олена Єфанова, яка розглядає поступову політизацію інтернет-простору та соціальних мереж зокрема⁴. Хоча особливості включення президентів Б. Обама та Д. Трампа у активне користування сервісом мікроблогів «Твітер» й використання ними офіційних облікових сторінок висвітлюється нею побіжно, авторці вдалося дослідити соціальні медіа як інструмент політичного процесу.

Варто зазначити той факт, що тема політичної комунікації президентів США у твітер головним чином вивчається в рамках міждисциплінарних,

¹ Elorreaga G.M. Don't Delete That Tweet: Federal and Presidential Records in the Age of Social Media. *St. Mary's Law Journal*. 2019. Vol. 50. №1. Art.7. P. 482-519. URL: https://commons.stmarytx.edu/thestmaryslawjournal/vol50/iss1/7?utm_source=commons.stmarytx.edu%2Fthestmaryslawjournal%2Fvol50%2Fiss1%2F7&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages

² Wignell P., Tan S., O'Halloran K.L., Chai K. The Twittering Presidents: An analysis of tweets from @BarackObama and @realDonaldTrump. *Journal of Language and Politics*. 2021. Vol. 20:2. P. 197–225. DOI: <https://doi.org/10.1075/jlp.19046.wig>

³ Anderson B. Tweeter-in-Chief: A Content Analysis of President Trump's Tweeting Habits. *Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*. 2017. Vol. 8, №2. P. 36-47. URL: <https://www.elon.edu/u/academics/communications/journal/wp-content/uploads/sites/153/2017/12/Fall2017Journal.pdf#page=36>

⁴ Єфанова Е.В. Социальные медиа в американской публичной политике (на примере социальной сети Twitter) // Вестник ВолГУ. Серия 4, История. Регионоведение. Международные отношения. 2020. №3. С.172-179 URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnye-media-v-amerikanskoy-publichnoy-politike-na-primere-sotsialnoy-seti-twitter>

лінгвістичних та політологічних досліджень вчених США, Великобританії та Росії. В той же час, варто визнати недостатню вивченість проблематики саме в історичному контексті. Особливо важливою подальша розробка теми видається для української історичної науки, що тільки починає її дослідження.

Метою дослідження, результати якого презентовані у даній публікації, є вивчення формування нових традицій політичної комунікації на прикладі використання президентами США Б. Обамою та Д. Трампом твітер-акаунтів

Відповідно до мети, можна сформулювати наступні науково-дослідні завдання: 1) дослідити формування та закріплення процедури «цифрового переходу» офіційних облікових записів президентів США у рамках процесу інституалізації цього явища; 2) виявити та визначити межі у перетинанні приватного та офіційного при використанні платформи «Твітер» Б. Обамою та Д. Трампом у робочих цілях; 3) виокремити відмінності у підходах, стильові особливості Б. Обама та Д. Трампа при користуванні соціальною мережею «Твітер».

Виклад основного матеріалу. Всесвітня мережа «Інтернет» невпинно розширюється та розвивається. З року в рік частка користувачів глобальною мережею у США тільки збільшується. Упродовж перших двох десятиліть ХХІ ст. були створені нові унікальні продукти – соціальні мережі (наприклад «Твітер», «Фейсбук», «Інстаграм» і т.і.), кількість користувачів яких також постійно зростає і вони стають важливим сегментом сучасного життя.

До прикладу, за останні 11 років (з 2010 по 2021) кількість інтернет-користувачів у США збільшилась з 229,91 млн. осіб до 302,28 млн. осіб (будь-якого віку)⁵. Якщо конкретизувати частку дорослих користувачів (вік 18-65+), то у 2000-му році «Інтернетом» у США користувались 52%, у 2010-му 76%, а на момент серпня 2021-го року – вже 93% дорослого населення⁶.

У цьому ключі, важливим буде навести і дані стосовно використання соціальних мереж. З 2017-го по серпень 2021-го року кількість користувачів згаданими ресурсами зросла з 213,19 млн. до 295,48 млн. осіб (безвідносно віку)⁷. Звернув-

шись до статистики дорослих користувачів соціальними мережами, ми побачимо наступне: у період з 2005-го по 2011-й їх частка з 5% збільшилась до 50%. На момент серпня 2021-го ця цифра складала 72% дорослого населення США⁸.

Крім того, якщо звернутися до використання конкретної соціальної мережі на прикладі «Твітер», то можна простежити зростання частки присутності національних лідерів держав-членів ООН на цій платформі: з 0% у 2008-му році, ця частка зросла до 76% у 2014-му році⁹. У 2016-му політичні лідери 90% країн-учасниць ООН мали обліковий запис у твітері (173 країни)¹⁰.

Перш ніж перейти до ґрунтовної розвідки з теми, слід зупинитися на термінології, що виникла навколо розглядуваних явищ та яка буде використовуватись у цьому дослідженні. Згадана термінологія була вперше вжита у «Плані цифрового переходу», що його у жовтні 2016-го року опублікував сайт Білого Дому (часів президентства Б. Обама¹¹), та яка в подальшому усталилася в американських інтернет-ЗМІ та пресі довкола факту першої в історії США передачі офіційних облікових записів президента та перших посадовців до наступників. Ці поняття відображають реалії та процедури, якими послуговувались під час цифрового переходу «Обама – Трамп» 2017-го року. Відтак, видається логічним використання принципу слідування оригінальній термінології та послуговування перекладом, що базується на оригінальних формулюваннях. Тож, відносно процесу цифрового переходу «Обама – Трамп» зустрічаються наступні терміни: 1) «цифровий перехід» (*digital transition*) – поняття, що використовується за аналогією до періоду переходу влади (*transition*) між президентами Сполучених

in the United States from 2017 to 2026. *Statista*. 5 august 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/278409/number-of-social-network-users-in-the-united-states/>

⁸ Social Media Fact Sheet. *Pew Research Center*. Washington, D.C. 7 april 2021. URL: <https://www.pewresearch.org/internet/fact-sheet/social-media/>

⁹ Wignell P., Tan S., O'Halloran K.L., Chai K. The Twittering Presidents: An analysis of tweets from @BarackObama and @realDonaldTrump. *Journal of Language and Politics*. 2021. Vol. 20:2. P. 197–225. DOI: <https://doi.org/10.1075/jlp.19046.wig>

¹⁰ Ефанова Е.В. Социальные медиа в американской публичной политике (на примере социальной сети Twitter). *Вестник ВолГУ. Серия 4, История. Регионоведение. Международные отношения*. 2020. №3. С.172-179. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnye-media-v-amerikanskoy-publichnoy-politike-na-primere-sotsialnoy-seti-twitter>

¹¹ Schulman K. The Digital Transition: How the Presidential Transition Works in the Social Media Age. *Obama White House Archives*. 31 october 2016. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/10/31/digital-transition-how-presidential-transition-works-social-media-age>

⁵ Johnson J. Number of internet users in the United States from 2010 to 2025. *Statista*. 4 august 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/325645/usa-number-of-internet-users/>

⁶ Internet/Broadband Fact Sheet. *Pew Research Center*. Washington, D.C. 7 april 2021. URL: <https://www.pewresearch.org/internet/fact-sheet/internet-broadband/>

⁷ Statista Research Department. Number of social network users

Штатів у січні після оголошення результатів виборів; 2) «цифровий слід» (*digital footprint*) – застосовується у значенні зафіксованої та збереженої історії дій того чи іншого користувача у соціальних мережах або «Інтернеті»; 3) «цифрова інфраструктура» (*digital infrastructure*) – поняття, під яким розуміється розбудована система офіційних сторінок та спеціальних доменних імен користувача, розроблених відповідно до владної ієрархії у Білому домі; 4) «цифрові активи» (*digital assets*) – під цим терміном мається на увазі весь масив цифрової інфраструктури офіційних посадовців США.

Створена у 2006-му році Джеком Дорсі соціальна мережа «Твітер» (початкова назва «Twittr»¹²), до моменту приходу до влади Б. Обами у 2008-му році мала нульову долученість лідерів держав до цієї платформи. Б. Обама вважається першим президентом США, представленим у соціальних мережах. Так, офіційний заархівований вебсайт його президентської адміністрації (obamawhitehouse.archives.gov) пише про нього як про першого «президента соціальних мереж» (*social media president*)¹³.

Безперечно, попередні президенти, зокрема Білл Клінтон та Джордж Буш-молодший, використовували мережу «Інтернет» для комунікації з громадянами. Прикладом можуть слугувати сайти Білого Дому 42-го¹⁴ та 43-го президентів США¹⁵ відповідно, що наразі заархівовані. Однак, можна простежити ґрунтовну різницю, бо згадані вебсайти слугували інформаційними сторінками, а відтак, можливості до взаємодії та реакції користувачів у реальному часі на цій платформі не передбачалися. До того ж, як вже було згадано вище, у 2000-му році лише кожен другий дорослий американець користувався інтернетом (52%). Тож не було попиту серед американського політикуму з-поміж попередників Б. Обами щодо більш інтенсивного використання інтернету у своїй діяльності.

До того ж такі соціальні мережі як «Фейсбук» та «Твітер» виникли у 2004-му та 2006-му рр. від-

повідно та отримали широке розповсюдження трохи згодом – у 2010-х. Однак, головною відмінністю та перевагою нових інтернет-платформ перед звичайними вебсайтами стали інтерактивність та можливість прямого контакту з користувачами. Це виявилось вкрай перспективною можливістю для американських політиків та кандидатів у президенти зокрема, що пояснюється їх звичним прагненням до більш неформального контакту з виборцями. Відтак, цілком логічно, що разом зі збільшенням кількості користувачів соціальними мережами, збільшилась і присутність політиків у них.

Втім, незважаючи на статус першого «президента соціальних мереж», виникають питання стосовно особистого користування цими платформами з боку Б. Обами. Так, обліковий запис @BarackObama у твітері був створений 5-го березня 2007-го року о 16:08:25 (за місцевим часом)¹⁶. Упродовж 2007-2009-х рр. (тобто, під час передвиборчих перегонів та у перші роки президентства) Б. Обама не керував і не публікував нічого особисто у акаунті @BarackObama. Він повідомив про це у 2009-му році, коли сказав, що: «ніколи не користувався твітером»¹⁷. На той момент підписниками цього облікового запису вже були близько 2,7 млн людей¹⁸. Невдовзі після створення сторінки @BarackObama, а саме 21-го квітня 2007-го року у 00:15:06¹⁹ було створено й акаунт, що в подальшому стане офіційною сторінкою Білого Дому (@WhiteHouse).

З моменту створення та до старту нової передвиборчої кампанії (з 5-го березня 2007-го року по 18-те червня 2011-го року) сторінка @BarackObama спільно управлялась представниками Демократичного національного конгресу – керівного органу Демократичної партії США та працівниками передвиборчої кампанії Б. Обами «Обама для Америки». Перший твіт, який він зробив власноруч, було здійснено 18-го січня 2010-го року, але не в акаунті @BarackObama, а на сторінці @redcross²⁰ (президент підтримав офіційну

¹² Arrington M. Odeo Releases Twittr. *TechCrunch*. 16 July 2006. URL: <https://techcrunch.com/2006/07/15/is-twtr-interesting/>

¹³ Schulman K. The Digital Transition: How the Presidential Transition Works in the Social Media Age. *Obama White House Archives*. 31 October 2016. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/10/31/digital-transition-how-presidential-transition-works-social-media-age>

¹⁴ The White House. President William J. Clinton White House Website. *The National Archives and Records Administration*. 2001. URL: <https://clintonwhitehouse5.archives.gov/index.html>

¹⁵ The White House. President George W. Bush White House Website. *The National Archives and Records Administration*. 2009. URL: <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/>

¹⁶ Stats & Rankings for Barack Obama. *Twitaholic*. URL: <https://web.archive.org/web/20120520053012/http://twitaholic.com/BarackObama/>

¹⁷ O'Brien M. Obama: 'I have never used Twitter'. *The Hill*. 16 November 2009. URL: <https://thehill.com/blogs/blog-briefing-room/news/67865-obama-i-have-never-used-twitter>

¹⁸ там само, див.13.

¹⁹ Stats & Rankings for White House. *Twitaholic*. URL: <https://web.archive.org/web/20120509134854/http://twitaholic.com/whitehouse/>

²⁰ American Red Cross. President Obama pushed the button on the last tweet. *Twitter*. 18 January 2010. URL: <https://twitter.com/RedCross/status/7915529685>

сторінку «Американського Червоного Хреста»).

Підвищення персональної активності 44-го президента США означено від старту передвиборчої кампанії «Обама для Америки» 2011-го року з моменту переобрання на 2-й президентський термін. Так, у публікації від 18-го червня 2011-го року на сторінці @BarackObama повідомлялось, що сторінка оновлюється: повідомлення від президента будуть підписані «-BO»²¹. Змінювались і керівники облікового запису – права на адміністрування облікового запису переходили до представників передвиборчої кампанії Б. Обама («#Obama2012»)²².

Власне, якщо проаналізувати активність Б.Обама у твітер, то найактивніший період публікацій у згаданому обліковому записі припав на жовтень 2012-го року, тобто на кінець його другої президентської передвиборчої кампанії²³. У січні 2013-го року було створено окрему приватну некомерційну організацію всередині структури «Обама для Америки» – «Організація для дії», що адмініструвала всі сторінки 44-го президента у соціальних мережах²⁴.

Подібні часті переходи управління сторінками президента викликали нерозуміння та дискусії у пресі. Так, у 2013-му році редакції видань «The Atlantic» та «The Washington Post»²⁵ задавалися питаннями про те: як приватна некомерційна організація може здійснювати контроль за офіційними сторінками президента? Чи законне подібне адміністрування в той час, як за законом подібні організації не можуть агітувати за будь-кого з кандидатів? Та чи етично, що офіційний акаунт президента з його фотографією та позначкою «підтверджено» від твітер, керується юридично сторонніми особами? Формально, в описі облікового запису йдеться про те, що акаунт насправді керується не тільки лише Б. Обамою: «цей акаунт управляється співробітниками «Організації для

дії»²⁶. Подальше поглиблення у ці питання виходить за межі даного дослідження, проте варто констатувати контроверсійність в управлінні офіційними обліковими записами Б. Обама за часів його президентства.

Певним виходом з цієї неоднозначної ситуації, що склалася довкола соціальних мереж 44-го президента стало розмежування приватного й офіційного шляхом створення окремого робочого облікового запису. У червні 2013-го року створено акаунт у твітері, що в результаті скорочення від President of the United States отримав назву @POTUS²⁷. У 2015-му Б. Обама зробив перший твіт на базі @POTUS²⁸.

Крім президентського акаунту, Б. Обама та співробітникам Білого Дому вдалося розбудувати продуману, логічну та послідовну цифрову інфраструктуру. Акаунти @POTUS, @WhiteHouse, @FLOTUS (First Lady of the United States), @PressSec (Press Secretary), та @VP (Vice President) стали цифровими аналогами Президента США, Білого Дому, Першої леді, Прес-секретаря та Віце-президента відповідно. Ця вертикаль стосувалась переважно компанії «Твітер» (Twitter Inc). Менш розгалужено державні акаунти були представлені у Фейсбук (/POTUS, VicePresidentBiden, /WhiteHouse) та Інстаграм (/VP, @MichelleObama, @DrBiden, /WhiteHouse) – Meta Platforms Inc. (раніше Facebook Inc.). Ще менше – продуктами Гугл (Google LLC) на прикладі YouTube (YouTube.com/WhiteHouse).

Відтак, саме з президентства Б. Обама ми можемо простежити відчутний цифровий відбиток використання першими особами США соціальних мереж та активну діяльність президентів США у цифровому середовищі.

З цим широким та структурованим спектром цифрових активів президент підійшов до етапу передачі влади, а також цифрового переходу у січні 2017-го року, під час якого новостворену мережу з

²¹ Obama B. Welcome to a new @BarackObama. *Twitter*. 18 June 2011. URL: <https://twitter.com/barackobama/status/81859291505639424>

²² там само, див. 17.

²³ Barack Obama on Twitter – 2008 / 2021 analysis. *TweetBinder Blog*. 2021. URL: <https://www.tweetbinder.com/blog/barack-obama-twitter/>

²⁴ Bump P. You're Not Really Following @BarackObama on Twitter. *The Atlantic*. 8 April 2013. URL: <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2013/04/youre-not-following-barackobama-twitter/316523/>

²⁵ Blake A. Obama sharing Twitter account with controversial campaign spin-off. *The Washington Post*. 22 March 2013. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2013/03/22/obama-sharing-twitter-account-with-controversial-campaign-spin-off/>

²⁶ Bump P. You're Not Really Following @BarackObama on Twitter. *The Atlantic*. 8 April 2013. URL: <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2013/04/youre-not-following-barackobama-twitter/316523/>

²⁷ Ефанова Е.В. Социальные медиа в американской публичной политике (на примере социальной сети Twitter). *Вестник ВолГУ. Серия 4, История. Регионоведение. Международные отношения*. 2020. №3. С.172-179. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnye-media-v-amerikanskoj-publichnoy-politike-na-primere-sotsialnoy-seti-twitter>

²⁸ Schulman K. The Digital Transition: How the Presidential Transition Works in the Social Media Age. *Obama White House Archives*. 31 October 2016. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/10/31/digital-transition-how-presidential-transition-works-social-media-age>

офіційних акаунтів у соціальних мережах Б. Обама та адміністрація переходу мали передати новообраному 45-му президенту США Дональду Трампу.

У цьому ключі, слід звернути увагу на виникнення та оформлення процесу інституалізації цифрового переходу між президентськими адміністраціями. Через те, що до Б. Обама президенти США не мали офіційних облікових записів у соціальних мережах, на момент цифрового переходу «Обама – Трамп» не існувало процедури, згідно якої доступ до акаунтів слід було надати новообраній команді. Також, була відсутня регуляція у питанні архівування та подальшого зберігання накопичених електронних матеріалів.

Відтак, у контексті дослідження важливим видається з'ясувати як усталився механізм цифрового переходу, яким чином була забезпечена регуляція у питанні збереження президентських електронних матеріалів та в чому полягали основні відмінності між електронним переходом «Обама – Трамп» 2017-го року та «Трамп – Байден» 2021-го року.

Ще в жовтні 2016-го року адміністрація Б. Обама повідомила про план та процедуру цифрового переходу. Серед іншого, поступовий перехід доступу до облікових записів від однієї адміністрації до іншої був визначений як один з найголовніших пріоритетів²⁹.

Розглянемо процедуру, згідно якої мав відбутися цифровий перехід. Функція з архівування та збереження накопичених інтернет-матеріалів (публікації, фото та відео – «усі матеріали, що публікувалися онлайн»³⁰) покладалася на Національне управління архівів та документів (*National Archives and Records Administration* – далі NARA) – агентство уряду Сполучених Штатів, що зберігає та контролює ключові офіційні документи держави. Відповідно до «Акту про президентські записи» («*Presidential Records Act*») від 1978-го року, будь-які офіційні записи президентів США, перших осіб та співробітників адміністрації мають архівуватися та зберігатися³¹. У 2014-му році

було розширено поняття «документальних матеріалів» шляхом введення до визначення й «електронних матеріалів»³². Зокрема, додано термін «електронні повідомлення» у визначенні електронного листування та будь-яких інших електронних систем, та «електронний акаунт для повідомлень» як будь-який акаунт, що може відправляти електронні повідомлення³³. Термін «президентські записи» згідно Акту включає в себе поняття «документальні матеріали», до якого в свою чергу належить термін «електронні матеріали». Тому електронні записи президентів від 2014-го року також належить архівувати.

Тож, вже згадані офіційні імена користувачів @POTUS, @WhiteHouse, @FLOTUS, @PressSec та @VP на базі твітер, а також інші на базі інших платформ перейшли у відання NARA, що мала забезпечити їх збереження та подальшу публічну доступність. Із завершенням процесу архівування, доступ до цих акаунтів, за технічної підтримки компанії «Твітер» отримували представники президентської адміністрації Д. Трампа.

Відтак, іншою стороною цифрового переходу «Обама – Трамп», наряду з NARA, став «Твітер» (Twitter Inc.), який зі свого боку мав технічно забезпечити передачу електронного доступу та перенесення даних до заархівованих сторінок. Через унікальність цього явища, адміністрація соціальної мережі також не мала готових процедур по здійсненню переходу. З цим погоджувались і представники керівництва твітер, зокрема засновник компанії Джек Дорсі, який зазначав, що вони ще не працювали у такому масштабі³⁴.

Це викликало технічні збої: близько півмільйона користувачів виявили, що їх автоматично підписали на сторінку @POTUS, у той час як вони перестали слідувати за нею або не були підписані взагалі³⁵. Джек Дорсі вказував, що це сталося через збій, через який люди, що відписалися від @POTUS були помилково позначені як такі, що від моменту переходу сліdkують як за очищеним від публікацій Б. Обама обліковим записом @POTUS, так і за архівним @POTUS44, до якого було пе-

²⁹ Schulman K. The Digital Transition: How the Presidential Transition Works in the Social Media Age. *Obama White House Archives*. 31 october 2016. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/10/31/digital-transition-how-presidential-transition-works-social-media-age>

³⁰ Schulman K. The Digital Transition: How the Presidential Transition Works in the Social Media Age. *Obama White House Archives*. 31 october 2016. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/10/31/digital-transition-how-presidential-transition-works-social-media-age>

³¹ The Presidential Records Act of 1978. Title 44. Chapter 22 Presidential Records. 14 august 1978. URL: <https://uscode.house.gov/view.xhtml?path=/prelim@title44/chapter22&edition=prelim>

³² Presidential and Federal Records Act Amendments of 2014. Public Law 113-187. 26 november 2014. URL: <http://uscode.house.gov/statviewer.htm?volume=128&page=2014#>

³³ Presidential and Federal Records Act Amendments of 2014. Public Law 113-187. 26 november 2014. URL: <http://uscode.house.gov/statviewer.htm?volume=128&page=2014#>

³⁴ Dorsey J. Not at this scale. Twitter. 21 january 2017. URL: <https://twitter.com/jack/status/822893869583007744>

³⁵ Liptak A. Yesterday's @POTUS transition didn't go so smoothly for Twitter. The Verge. 21 january 2017. URL: <https://www.theverge.com/2017/1/21/14346648/twitter-potus-transition-jack-dorsey-donald-trump>

ренесено публікації 44-го президента з акаунту @POTUS. Відтак, відзначаємо, що механізм, яким керувались співробітники компанії «Твітер», полягав у тому, аби автоматично перевести підписників офіційної сторінки президента до архівної сторінки.

Що стосується офіційного користувацького імені президента – @POTUS, то все, що Б. Обамою та його командою публікувалося у @POTUS з 2015-го року увійшло до заархівованого офіційного акаунту @POTUS44 як президентські записи. Публікації з облікового запису @BarackObama не були віднесені до цього статусу, бо Б. Обама не використовував акаунт особисто під час свого президентства³⁶. Тому, публікації 44-го президента та першої леді Мішель Обама у їх персональних акаунтах зберегли свою прописку на звичних місцях у @BarackObama та @MichelleObama відповідно³⁷.

Відтак, завдяки розмежуванню офіційного (@POTUS) та приватного (@BarackObama) у 2015-му році, вдалося уникнути плутанини у тому які записи є персональними, а які президентськими.

Перш ніж перейти до висвітлення діяльності Д. Трампа у твітер, підсумуємо напрацювання Б. Обама в акаунтах @BarackObama та @POTUS. Загальна кількість публікацій у @BarackObama (з 2009-го по 2021-й рр.) становить 10 992 твіти. Протягом 2015-2017-го років у @POTUS було зроблено 352 публікації³⁸. Щодо стилю публікацій на базі @BarackObama, то на думку дослідників Пітера Вігнелла, Сабіни Тан, Кей О'Хеллоран та Кевіна Чей його можна назвати стриманим та поміркованим³⁹.

Чи виникли в Д. Трампа та його адміністрації аналогічні труднощі з управлінням офіційними обліковими записами? Аби простежити відмінності підходів Б. Обама та Д. Трампа у користуванні соціальними мережами, проаналізуємо (аналогічно до відповідного аналізу діяльності Б. Оба-

ми) цифровий відбиток 45-го президента США на прикладі використання ним твітеру.

Д. Трамп створив обліковий запис у твітер 18-го березня 2009-го року о 9:46:38 (за місцевим часом)⁴⁰, а перший твіт зробив 4-го травня того ж року, почав активно твітити у 2012-му році⁴¹. Коли ж Д. Трамп оголосив про участь у своїй президентській кампанії у 2015-му році, на його сторінці в твітері було 2,98 млн. читачів⁴².

Інформація про складнощі у передачі доступу до офіційних акаунтів (зокрема @POTUS) новообраному президенту Д. Трампу з'явилися напередодні його інавгурації у січні 2017-го року. Так, в інтерв'ю виданню «The Sunday Times» від 15-го січня того ж року Д. Трамп заявляв про те, що він планує «тримати свої соціальні мережі відкритими» (маючи на увазі головним чином твітер-акаунт @realDonaldTrump)⁴³. Наступного дня (тобто за 4 дні до інавгурації), репортерка «NBC News» Келлі О'Доннелл у своєму акаунті у твітер повідомила⁴⁴ про наміри Д. Трампа продовжити користування персональним акаунтом, при цьому не переходячи до користування іменем користувача @POTUS.

У п'ятницю 20-го січня 2017-го року відбувся цифровий перехід «Обама – Трамп». Тож, 45-й президент США та його команда отримала доступ до очищеного від публікацій попереднього очільника Білого дому президентського акаунту @POTUS. При цьому, були збережені підписники цієї сторінки. На той час у ньому налічувалося 13 мільйонів читачів⁴⁵. За особистим акаунтом

³⁶ Elorreaga G.M. Don't Delete That Tweet: Federal and Presidential Records in the Age of Social Media. *St. Mary's Law Journal*. 2019. Vol. 50. №1. Art.7. P. 482-519. URL: https://commons.stmarytx.edu/thestmaryslawjournal/vol50/iss1/7?utm_source=commons.stmarytx.edu%2Fthestmaryslawjournal%2Fvol50%2Fiss1%2F7&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages

³⁷ Schulman K. The Obama Administration Digital Transition: Moving Forward. *Obama White House Archives*. 17 January 2017. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2017/01/17/obama-administration-digital-transition-moving-forward>

³⁸ President Obama (@POTUS44) – archive of an Obama Administration account. *Twitter*. URL: <https://twitter.com/potus44>

³⁹ Wignell P., Tan S., O'Halloran K.L., Chai K. The Twittering Presidents: An analysis of tweets from @BarackObama and @realDonaldTrump. *Journal of Language and Politics*. 2021. Vol. 20:2. P. 197–225. DOI: <https://doi.org/10.1075/jlp.19046.wig>

⁴⁰ Stats & Rankings for Donald J. Trump. *Twitaholic*. URL: <https://web.archive.org/web/20120510062019/http://twitaholic.com/realDonaldTrump/>

⁴¹ Donald Trump and Twitter – 2009 / 2021 analysis. *TweetBinder Blog*. 2021. URL: <https://www.tweetbinder.com/blog/trump-twitter/>

⁴² Lerman R. Trump says Twitter is trying to 'silence' conservatives. His growing number of followers suggests otherwise. *The Washington Post*. 28 May 2020. URL: <https://www.washingtonpost.com/technology/2020/05/28/trump-twitter-by-numbers/>

⁴³ Baragona J. REPORT: Trump Will Maintain Personal Twitter Account and Won't Adopt Official @POTUS Account. *Mediaite*. 15 January 2017. URL: <https://www.mediaite.com/online/report-trump-will-maintain-personal-twitter-account-and-wont-adopt-official-potus-account/>

⁴⁴ O'Donnell K. Transition sources tell me @realDonaldTrump intends to keep using his own account as president, not switching to @potus himself. *Twitter*. 16 January 2017. URL: <https://twitter.com/KellyO/status/820785990746963969>

⁴⁵ Jarvey N. Twitter Transition to Begin Friday as Obama Hands @POTUS Account to Trump. *The Hollywood Reporter*. 19 January 2017. URL: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/how-potus-twitter-transfer-obama-trump-will-work-966048/>

Д. Трамп @realdonaldtrump на момент цифрового переходу слідували 20,4 млн. користувачів⁴⁶.

Однак, у дійсності Д. Трамп продовжив користування персональним обліковим записом, але вже у статусі президента США, в той час як офіційні акаунти @POTUS та @WhiteHouse опинились у віданні Білого Дому.

Відзначаємо, що наслідком подальшого користування персональним обліковим записом Д. Трампа у твітер, стали нові правові та процедурні прецеденти. З 2014-го року офіційні записи президентів США в мережі «Інтернет» (тобто – «електронні записи») підлягають обов'язковому архівуванню та збереженню. Та чи підпадали тепер публікації Д. Трампа у його персональному акаунті у твітер @realdonaldtrump, які він здійснював вже перебуваючи на посаді президента США, під дію цього припису та статус «президентські записи»?

Підказку дає правова система Сполучених Штатів. Розглянемо один з таких випадків, що закінчився судовим розглядом та рішеннями кількох судів. А саме позов «Інституту Лицарів» від 11-го липня 2017-го року до федерального суду США. На Д. Трампа та його помічників позивалися 7 користувачів соціальної мережі «Твітер», заблоковані акаунтом @realdonaldtrump. Позивачі посилалися на Першу поправку Конституції США, що гарантує свободу слова. У 2019-му році Апеляційний суд другого округу США виніс рішення про те, що Д. Трамп не може блокувати критиків у твітері. Суть рішення полягала у тому, що президент Д. Трамп в акаунті @realdonaldtrump видалив користувачів з «інтерактивного простору» (*interactive space*) за критику, чим порушив Першу поправку. Тобто, «блокування окремих користувачів та заборона їм переглядати, ретвітити, відповідати та лайкати твіти» було прирівняно до «виключення окремих позивачів з публічного форуму, що забороняє Перша поправка»⁴⁷. Таким чином, рішення суду справило суттєвий вплив на розуміння персонального твітер-акаунту Д. Трампа як «публічного форуму».

Втім, у квітні 2021-го року ця справа отримала продовження. Верховним судом США це рішення було скасовано, а справу повернуто до Апеляційного суду другого округу США з інструкцією закрити справу як безпідставну⁴⁸. Схоже, це рішення не

в останню чергу було продиктовано також і тим, що у квітні 2021-го року Д. Трамп вже не перебував у статусі президента, а платформа «Твітер» безтерміново заблокувала його обліковий запис.

Додатковим прикладом, що допоможе у розумінні того, чим почав ставати персональний акаунт 45-го президента США у твітер, слугує «COVFEFE Act»⁴⁹. Законопроект був поданий демократом Майком Квіглі 12-го червня 2017-го року до Конгресу США. У ньому деталізувалися деякі аспекти «Акту про президентські записи» 1978-го року про необхідність збереження матеріалів президентів США. Але тепер ця ініціатива пропонувала також віднести будь-які записи президентів США у соціальних мережах до «президентських записів» (*presidential records*), які в свою чергу слід документувати та зберігати NARA. Примітно, що до поняття президентських записів пропонувалося відносити будь-які (як особисті, так і офіційні) акаунти у соціальних мережах⁵⁰.

Підсумуємо доробок Д. Трампа у твітері та відзначимо примітні особливості його стилю при публікації дописів в акаунті. За весь президентський строк від дня інавгурації 20 січня 2017-го року до блокування 8-го січня 2021-го року (33 місяці) Д. Трампом було опубліковано 11 390 твітів, що в середньодобовому розрахунку склало біля 9 твітів на день⁵¹. Він твітів або ретвітів 3 500 разів у 2018-му, 7 700 разів у 2019-му та більш як 12 000 разів у 2020-му (зростання активності у 3,4 рази за 3 роки)⁵². Пік його активності припадав на відрізок з 6-ї до 10-ї ранку⁵³. Відзначимо, що аналогічно до Б. Обама, Д. Трамп був не єдиним користувачем власного акаунту – співробітники його адміністрації мали доступ до сторінки. Цікавими у цьому ключі є дані щодо стилю ведення сторінки в залежності від пристрою, з якого надходили публікації. Так, співробітники використовували систему IOS (айфон), в той час, як Д. Трамп користувався пристроями на базі Андроїд. При цьому,

26 april 2021. URL: <https://mtsu.edu/first-amendment/article/1907/biden-v-knight-first-amendment-institute-at-columbia-university>

⁴⁹ COVFEFE Act of 2017. 12 june 2017. URL: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/2884>

⁵⁰ COVFEFE Act of 2017. 12 june 2017. URL: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/2884>

⁵¹ Shear M., Haberman M., Confessore N., Yourish K., Buchanan L., Collins K. How Trump reshaped the Presidency in over 11,000 tweets. *The New York Times*. 2 november 2019. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2019/11/02/us/politics/trump-twitter-presidency.html>

⁵² End Of The Road For Trump's Twitter Account. *Statista*. 11 january 2021. URL: <https://www.statista.com/chart/19561/total-number-of-tweets-from-donald-trump/>

⁵³ там само, див. 47.

⁴⁶ там само, див. 41.

⁴⁷ Hudson Jr. D.L. Government use of social media. *The First Amendment Encyclopedia*. 8 january 2020. URL: <https://www.mtsu.edu/first-amendment/article/1738/government-use-of-social-media>

⁴⁸ Vile J.R. Biden v. Knight First Amendment Institute at Columbia University (2021). *The First Amendment Encyclopedia*.

твіти, що публікувалися через систему Андроїд були більш критичними та гіперболізованими⁵⁴. Однак, ці дані стосуються персонального облікового запису Д. Трампа @realDonaldTrump. Акаунт @POTUS від початку його президентства управлявся представниками Білого дому.

Перш ніж перейти до розгляду процесу передачі доступу до офіційних акаунтів у твітер Дж. Байдену та його команді, відзначимо той факт, що Д. Трамп ще до закінчення свого президентського терміну втратив доступ до власного облікового запису @realDonaldTrump. Про безстрокове блокування 45-го президента США було повідомлено в офіційній публікації платформи «Твітер» від 8-го січня 2021-го року⁵⁵. На момент блокування за його акаунтом слідувало 88,9 млн. користувачів⁵⁶.

Цифровий перехід «Трамп – Байден» відбувся у середу 20-го січня 2021-го року за аналогією до переходу «Обама – Трамп», здійсненому у 2017-му році. Порівняємо обидва процеси, виокремивши основні відмінності між ними.

Аналогічно до попереднього, процедура переходу «Трамп-Байден» відбувалась під контролем двох структур – державної «NARA» та приватної «Твітер» (Twitter Inc.). Перша – здійснювала архівування та надання публічного доступу до заархівованих твітер-сторінок, другою – забезпечувалась передача облікових записів між адміністраціями президентів та технічні аспекти. Можемо відзначити, що на відміну від цифрового переходу «Обама – Трамп», співробітниками платформи «Твітер» вже була напрацьована чітка процедура передачі доступу до облікових записів. Її деталі та особливості розкривалися в офіційному повідомленні від 14-го січня 2021-го року⁵⁷ від імені сторінки @TwitterGov, що спеціалізується на зв'язках з владними структурами країн. Відмінним був і принцип перенесення підписників від архівованого @POTUS45 до акаунту @POTUS,

контроль над яким отримував Дж. Байден. Якщо у 2017-му році, до Д. Трампа перейшов пустий від публікацій акаунт з 13 млн. підписників, то у розпорядженні Дж. Байдена опинився очищений від публікацій попередника обліковий запис без підписників.

Розглянуті нами імена користувачів @POTUS, @WhiteHouse, @FLOTUS, @PressSec, та @VP продовжували своє існування та передавались для архівування до NARA. Відносно облікових записів, які належали Д. Трампу та представникам президентської адміністрації вони були заархівовані NARA відповідно до аналогічної процедури, здійсненої по відношенню до облікових записів президента Б. Обама та представників його команди у 2017-му році. Тож, @POTUS був заархівований як @POTUS45, @WhiteHouse як @WhiteHouse45, @FLOTUS як @FLOTUS45, @PressSec як @PressSec45, @VP архівований у якості @VP45⁵⁸. Однак, що стосується @POTUS45, слід окремо зазначити, що до цієї заархівованої сторінки увійшли публікації, які здійснювалися співробітниками Білого Дому.

Відносно акаунту Д. Трампа @realDonaldTrump, складно визначити однозначно чи слід відносити публікації у ньому до статусу «президентських записів». Так, дослідник Габріель Елореага подає різні точки зору з цього приводу. Перша – полягає у тому, що «коли президент як головнокомандувач використовує власний акаунт він створює офіційний адміністративний канал»⁵⁹. Друга зосереджена на персональній природі такого облікового запису, тому «під час публічних обговорень, коли утворюється публічний форум та президентом висловлюється власна думка – до акаунту слід ставитися як до персонального»⁶⁰. Крапкою у дискусії слугує повідомлення NARA про те, що агентство використовує «інструмент архівування»⁶¹ по відношенню до @realDonaldTrump та @POTUS задля збереження та надання публічного доступу до матеріалів.

⁵⁴ Anderson B. Tweeter-in-Chief: A Content Analysis of President Trump's Tweeting Habits. *Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*. 2017. Vol. 8, №2. P. 36-47. URL: <https://www.elon.edu/u/academics/communications/journal/wp-content/uploads/sites/153/2017/12/Fall2017Journal.pdf#page=36>

⁵⁵ Twitter Inc. Permanent suspension of @realDonaldTrump. *Twitter*. 8 January 2021. URL: https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2020/suspension

⁵⁶ Donald Trump and Twitter – 2009 / 2021 analysis. *TweetBinder Blog*. 2021. URL: <https://www.tweetbinder.com/blog/trump-twitter/>

⁵⁷ TwitterGov. What to expect on Twitter on US Inauguration Day 2021. *Twitter*. 14 January 2021. URL: https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2021/inauguration-2021#

⁵⁸ Archived Social Media. *Donald J. Trump Presidential Library*. URL: <https://www.trumplibrary.gov/research/archived-social-media>

⁵⁹ Elorreaga G.M. Don't Delete That Tweet: Federal and Presidential Records in the Age of Social Media. *St. Mary's Law Journal*. 2019. Vol. 50. №1. Art.7. P. 482-519. URL: https://commons.stmarytx.edu/thestmaryslawjournal/vol50/iss1/7?utm_source=commons.stmarytx.edu%2Fthestmaryslawjournal%2Fvol50%2Fiss1%2F7&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages

⁶⁰ там само, див. 55.

⁶¹ Records Released In Response to Presidential Records Act (PRA) Inquiries, Trump Administration. *The National Archives and Records Administration*. URL: https://www.archives.gov/foia/pra-trump-admin?_ga=2.201281257.690685044.1604932002-1957136697.1555524185

Слід звернути увагу також і на те, що у процесі архівування записів Д. Трампа, членів його команди та співробітників Білого Дому, NARA було виділено важливу особливість по відношенню до облікових записів у соціальних мережах, і «Твіттері» зокрема. Так, державним агентством такі акаунти було віднесено до двох категорій: «інституційні (*institutional*) та «особисті офіційні» (*individual official*)⁶². Тобто, введено поняття «інституційного акаунту» та відображено реалії існування «інституційних» та «особистих офіційних» облікових записів.

Із завершенням процесу архівування, за технічної підтримки компанії «Твітер», відбувся перехід акаунтів Дж. Байдена та представників його команди у статус інституційних: обліковий запис @PresElectBiden став @POTUS, @Transition46 став @WhiteHouse, @FLOTUSBiden став @FLOTUS, @PressSecPsaki став @PressSec, а акаунт @SenKamalaHarris перейшов у @VP⁶³.

Висновки. Результати дослідження дозволяють говорити про те, що за період президентства Б. Обама була створена розгалужена цифрова інфраструктура, до якої увійшли офіційні облікові записи у твітер президента США та інших посадовців. Необхідність її передачі до наступної президентської адміністрації окреслила виникнення явища «цифрового переходу» офіційних акаунтів у твітер, аналогічного до періоду переходу влади до наступного президента. Втім, цей процес не можна назвати сталим та інституційно завершеним. Він був означений як технічними збоями з боку приватної компанії «Твітер», так і несприйняттям традиції переходу з боку президента Д. Трампа, що ускладнило цю процедуру. Явище цифрового переходу було забезпечено взаємодією Білого Дому, Національного управління архівами та документацією й приватної компанії Твітер. Втім, цифрові переходи «Обама – Трамп» 2017-го року та «Трамп – Байден» 2021-го рр. мали відмінності. Вони полягають як у ступені розробки процедури «цифрового переходу», так і в технічних особливостях даного процесу (наприклад, передача підписників). Окремо зазначимо факт виникнення поняття «інституційний акаунт» відносно облікових записів президента та посадових осіб Білого Дому. Однак, незважаючи на початкову недосконалість процесу електро-

ної передачі влади, можна констатувати початок інституційного оформлення традиції «цифрового переходу» між президентськими адміністраціями США.

У дослідженні простежено, що користування президентами США обліковими записами у твітер створило правові прецеденти та суспільні дискусії відносно меж «особистого» та «офіційного» в їх публікаціях. Наслідком цієї не врегульованості виступає ускладнення процедури встановлення належності тих чи інших матеріалів президентів США як президентських записів. Стосовно відмінностей у підходах Б. Обама та Д. Трампа до названих процесів, то 44-й президент прагнув врегулювати невідповідності шляхом створення окремого робочого акаунту президента @POTUS. У той час як факт відмови Д. Трампа від робочого акаунту та продовження користування персональною сторінкою створило правові та процедурні прецеденти та ускладнило процес архівування його публікацій як президентських записів.

Встановлено, що відмінності у принципах користування соціальною мережею «Твітер» Б. Обамою та Д. Трампом полягали у ставленні до співвідношення персональне/офіційне (що означено тим, персональну чи офіційну сторінку використовували президенти за періоду своєї роботи), у частоті публікацій та стильових особливостях (стриманість та офіційність Б. Обама та критичність й гіперболізованість Д. Трампа) у публікаціях на платформі «Твітер».

Перспективи подальшої розробки теми. Отримані результати безсумнівно не вичерпують подальших можливостей до вивчення теми. Серед основних напрямків, вартих більш детального та ґрунтовного вивчення у контексті дослідження нових традицій політичної комунікації, слід відзначити тему неоднозначності довкола віднесення електронних матеріалів президентів до президентських записів. Перспективним також видається подальше вивчення процесу інституційного оформлення цифрової інфраструктури у політичному середовищі США. Також важливим є вивчення не тільки самого формату політичної комунікації у нових інформаційних умовах, а й саме змістовне наповнення інтерактивного спілкування очільників Білого дому із громадськістю, контекст та формулювання основних меседжів президентів та їх адміністрацій, що транслюються через соціальні мережі у тому числі у такому вимірі як звернення до історичного минулого, що використовується як формування чи навпаки, як деконструкція історичної пам'яті.

⁶² Archived Social Media. Donald J. Trump Presidential Library. URL: <https://www.trumphlibrary.gov/research/archived-social-media>

⁶³ TwitterGov. What to expect on Twitter on US Inauguration Day 2021. *Twitter*. 14 January 2021. URL: https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2021/inauguration-2021#

References

- American Red Cross. President Obama pushed the button on the last tweet. Twitter. 18 january 2010. URL: <https://twitter.com/RedCross/status/7915529685>
- Anderson B. Tweeter-in-Chief: A Content Analysis of President Trump's Tweeting Habits. *Elon Journal of Undergraduate Research in Communications*. 2017. Vol. 8, №2. P. 36-47. URL: <https://www.elon.edu/u/academics/communications/journal/wp-content/uploads/sites/153/2017/12/Fall2017Journal.pdf#page=36>
- Archived Social Media. Donald J. Trump Presidential Library. URL: <https://www.trumplibary.gov/research/archived-social-media>
- Arrington M. Odeo Releases Twtr. *TechCrunch*. 16 july 2006. URL: <https://techcrunch.com/2006/07/15/is-twtr-in-teresting/>
- Barack Obama on Twitter – 2008 / 2021 analysis. *TweetBinder Blog*. 2021. URL: <https://www.tweetbinder.com/blog/barack-obama-twitter/>
- Baragona J. REPORT: Trump Will Maintain Personal Twitter Account and Won't Adopt Official @POTUS Account. *Mediaite*. 15 january 2017. URL: <https://www.mediaite.com/online/report-trump-will-maintain-personal-twitter-account-and-wont-adopt-official-potus-account/>
- Blake A. Obama sharing Twitter account with controversial campaign spin-off. *The Washington Post*. 22 march 2013. URL: <https://www.washingtonpost.com/news/post-politics/wp/2013/03/22/obama-sharing-twitter-account-with-controversial-campaign-spin-off/>
- Bump P. You're Not Really Following @BarackObama on Twitter. *The Atlantic*. 8 april 2013. URL: <https://www.theatlantic.com/politics/archive/2013/04/youre-not-following-barackobama-twitter/316523/>
- COVFEFE Act of 2017. 12 june 2017. URL: <https://www.congress.gov/bill/115th-congress/house-bill/2884>
- Donald Trump and Twitter – 2009 / 2021 analysis. *TweetBinder Blog*. 2021. URL: <https://www.tweetbinder.com/blog/trump-twitter/>
- Dorsey J. Not at this scale. Twitter. 21 january 2017. URL: <https://twitter.com/jack/status/822893869583007744>
- Efanova Elena Sotsialnye media v amerikanskoj publichnoy politike na primere sotsialnoi seti Twitter. *Vestnik VolGU. Seriya 4 Istoriia Regionovedenie. Mezhdunarodnye otnosheniia*. 2020. №3. C.172-179. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/sotsialnye-media-v-amerikanskoj-publichnoy-politike-na-primere-sotsialnoy-seti-twitter>
- Elorreaga G.M. Don't Delete That Tweet: Federal and Presidential Records in the Age of Social Media. *St. Mary's Law Journal*. 2019. Vol. 50. №1. Art.7. P. 482-519. URL: https://commons.stmarytx.edu/thestmaryslawjournal/vol50/iss1/7?utm_source=commons.stmarytx.edu%2Fthestmaryslawjournal%2Fvol50%2Fiss1%2F7&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages
- End Of The Road For Trump's Twitter Account. *Statista*. 11 january 2021. URL: <https://www.statista.com/chart/19561/total-number-of-tweets-from-donald-trump/>
- Hudson Jr. D.L. Government use of social media. *The First Amendment Encyclopedia*. 8 january 2020. URL: <https://www.mtsu.edu/first-amendment/article/1738/government-use-of-social-media>
- Internet/Broadband Fact Sheet. *Pew Research Center*. Washington, D.C. 7 april 2021. URL: <https://www.pewresearch.org/internet/fact-sheet/internet-broadband/>
- Jarvey N. Twitter Transition to Begin Friday as Obama Hands @POTUS Account to Trump. *The Hollywood Reporter*. 19 january 2017. URL: <https://www.hollywoodreporter.com/news/general-news/how-potus-twitter-transfer-obama-trump-will-work-966048/>
- Johnson J. Number of internet users in the United States from 2010 to 2025. *Statista*. 4 august 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/325645/usa-number-of-internet-users/>
- Lerman R. Trump says Twitter is trying to 'silence' conservatives. His growing number of followers suggests otherwise. *The Washington Post*. 28 may 2020. URL: <https://www.washingtonpost.com/technology/2020/05/28/trump-twitter-by-numbers/>
- Liptak A. Yesterday's @POTUS transition didn't go so smoothly for Twitter. *The Verge*. 21 january 2017. URL: <https://www.theverge.com/2017/1/21/14346648/twitter-potus-transition-jack-dorsey-donald-trump>
- O'Brien M. Obama: 'I have never used Twitter'. *The Hill*. 16 november 2009. URL: <https://thehill.com/blogs/blog-briefing-room/news/67865-obama-i-have-never-used-twitter>

O'Donnell K. Transition sources tell me @realDonaldTrump intends to keep using his own account as president, not switching to @potus himself. Twitter. 16 january 2017. URL: <https://twitter.com/KellyO/status/820785990746963969>

Obama B. Welcome to a new @BarackObama. Twitter. 18 june 2011. URL: <https://twitter.com/barackobama/status/81859291505639424>

President Obama (@POTUS44) – archive of an Obama Administration account. Twitter. URL: <https://twitter.com/potus44>

Presidential and Federal Records Act Amendments of 2014. Public Law 113-187. 26 november 2014. URL: <http://uscode.house.gov/statviewer.htm?volume=128&page=2014#>

Records Released In Response to Presidential Records Act (PRA) Inquiries, Trump Administration. The National Archives and Records Administration. URL: https://www.archives.gov/foia/pr-trump-admin?_ga=2.201281257.690685044.1604932002-1957136697.1555524185

Schulman K. The Digital Transition: How the Presidential Transition Works in the Social Media Age. Obama White House Archives. 31 october 2016. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2016/10/31/digital-transition-how-presidential-transition-works-social-media-age>

Schulman K. The Obama Administration Digital Transition: Moving Forward. Obama White House Archives. 17 january 2017. URL: <https://obamawhitehouse.archives.gov/blog/2017/01/17/obama-administration-digital-transition-moving-forward>

Shear M., Haberman M., Confessore N., Yourish K., Buchanan L., Collins K. How Trump reshaped the Presidency in over 11,000 tweets. The New York Times. 2 november 2019. URL: <https://www.nytimes.com/interactive/2019/11/02/us/politics/trump-twitter-presidency.html>

Social Media Fact Sheet. Pew Research Center. Washington, D.C. 7 april 2021. URL: <https://www.pewresearch.org/internet/fact-sheet/social-media/>

Statista Research Department. Number of social network users in the United States from 2017 to 2026. Statista. 5 august 2021. URL: <https://www.statista.com/statistics/278409/number-of-social-network-users-in-the-united-states/>

Stats & Rankings for Barack Obama. Twitaholic. URL: <https://web.archive.org/web/20120520053012/http://twitaholic.com/BarackObama/>

Stats & Rankings for Donald J. Trump. Twitaholic. URL: <https://web.archive.org/web/20120510062019/http://twitaholic.com/realDonaldTrump/>

Stats & Rankings for White House. Twitaholic. URL: <https://web.archive.org/web/20120509134854/http://twitaholic.com/whitehouse/>

The Presidential Records Act of 1978. Title 44. Chapter 22 Presidential Records. 14 august 1978. URL: <https://uscode.house.gov/view.xhtml?path=/prelim@title44/chapter22&edition=prelim>

The White House. President George W. Bush White House Website. The National Archives and Records Administration. 2009. URL: <https://georgewbush-whitehouse.archives.gov/>

The White House. President William J. Clinton White House Website. The National Archives and Records Administration. 2001. URL: <https://clintonwhitehouse5.archives.gov/index.html>

Twitter Inc. Permanent suspension of @realDonaldTrump. Twitter. 8 january 2021. URL: https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2020/suspension

TwitterGov. What to expect on Twitter on US Inauguration Day 2021. Twitter. 14 january 2021. URL: https://blog.twitter.com/en_us/topics/company/2021/inauguration-2021#

Vile J.R. Biden v. Knight First Amendment Institute at Columbia University (2021). The First Amendment Encyclopedia. 26 april 2021. URL: <https://mtsu.edu/first-amendment/article/1907/biden-v-knight-first-amendment-institute-at-columbia-university>

Wignell P., Tan S., O'Halloran K.L., Chai K. The Twittering Presidents: An analysis of tweets from @BarackObama and @realDonaldTrump. Journal of Language and Politics. 2021. Vol. 20:2. P. 197–225. DOI: <https://doi.org/10.1075/jlp.19046.wig>